

EEN DEMOCRAAT MET LODEWIJK XIV-KAPSONES

[boek] Het officiële verslag van Martijn Engelbregts project 'De Dienst'

Voor het 'democratische kunstwerk' *De Dienst* nodigde Martijn Engelbregt alle Nederlanders uit een kunstwerk in te dienen voor de Tweede Kamer. De uitslag is ondemocratisch, en prikkelend.

Door RUTGER PONTZEN

Democratische idealen en kunst – ze sluiten elkaar uit. Het individuele en onderscheidende van kunstwerken komt nu eenmaal niet overeen met een staatsvorm die op compromissen is gebaseerd. Staten hebben überhaupt nooit iets op kunstgebied gepresteerd. Ook autoritaire regimes niet, terwijl ze toch gebaseerd zijn op de macht van een 'verlicht despoot'; hoewel je een uitzondering moet maken voor de Franse 'zonnekoning' Lodewijk XIV.

Reden om bij Martijn Engelbregt te twijfelen aan diens 'democratische kunstwerk' *De Dienst*, waarmee hij alle Nederlanders uitnodigde een ontwerp in te dienen. Onder het motto: 'Met welk kunstwerk wilt u uw volksvertegenwoordiging dagelijks confronteren?'

Engelbregt, 'lobbyist', kreeg de opdracht in het kader van de 'percentageregeling', waarbij één procent van de bouwkosten van een rijksgebouw aan kunst moeten worden besteed. In dit geval de renovatie van het Logement van de Tweede Kamer in Den Haag. Het beschikbare kunstbudget van 160 duizend euro zou neerkomen op één eurocent per Nederlander.

Wat al die Nederlanders hebben ingezonden, is nu te bekijken in Engelbregts *Dit is Nederland, de Dienstcatalogus*, het officiële ver-

slag van Engelbregts Dienst-activiteiten. Het boek is een kakofonische, maar intrigerende bundeling van statistieken, kaarten, foto's, dagboekantekeningen, vergadernotulen, en artikelen van onder meer collega-onderzoeker Maurice de Hond en rasdemocraat Thom de Graaf. En van de maar liefst 74.638 catalogus is het inzicht dat je krijgt in wat een dwarsdoorsnede van de Nederlanders vindt van het politieke bestel. Met als belangrijkste conclusie: dat kunst het goed doet als uitlaatklep voor frustraties.

Engelbregt zorgde in het verleden voor ophef door enquêteformulieren rond te sturen waarop Amsterdammers werd gevraagd illegalen aan te geven. In Vlaardingen gaf hij aan bewoners een *Onvredezak*, waarin ze hun ongenoegen konden doen en als vuilnis aan de straat zetten. Voor de Vpro-gids ontwierp hij het *Telemarketing-tegenscript*, waarmee telefonische vragen van telemarketeers effectief konden worden bestreden.

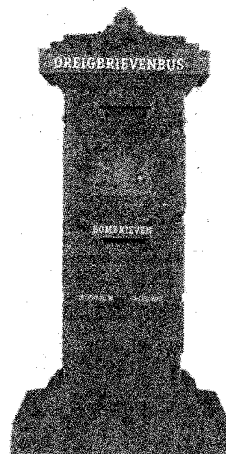
In vergelijking met deze omstrede en grappige campagnes is *De Dienst* wel het meest geslaagde polderkunstwerk. Dit is democratie ten top, inclusief inspraak en participatie; al die mooie begrippen uit de jaren zestig die de Nederlandse maatschappij tot zo'n egalitaire samenleving hebben gemaakt. Waarin de wens naar kwaliteit en excellence voor ongepast elitair wordt aangezien, het maai-reacties op de 552 voorstellen. Want rijp, groen, professioneel, amateuristisch, alles werd erin gezonden: een huilende Nederlandse vlag, een flacon lijm ('om de boel bij elkaar te houden'), portretten van kamerleden en het koningshuis en veel, veel figuratieve ellende.

Voordeel van het project en de en van velden een nationale sport is en echt talent pas via het buitenland in Nederland bekend wordt.

Enige vlekje op Engelbregts democratische blazoen: het feit dat hij als Dienst-hoofd ook zelf aan de inzendingen had deelgenomen, en daarvoor als een van de winnaars door de 'deskundigencommissie' werd teruggefloten. Zijn deelname was in strijd met de 'democratische procedure'. Een beslissing die hij overigens naast zich neer legde.

Bij de presentatie van het boek en de negen uitverkoren kunstwerken, gisteren in de Tweede Kamer, prijkte dan ook zijn eigen rode *Hotline naar het volk*, waarmee ieder kamerlid met één druk op de knop een telefoonverbinding krijgt met een willekeurige burger in het land. Dát het werk er staat, duidt op net iets te veel Lodewijk XIV-kapsones voor de democraat die Engelbregt wil zijn. Het levert, zoals verwacht bij Zonnekoningen, wel weer goed werk op. ■

Martijn Engelbregt: Dit is Nederland, de Dienstcatalogus. Valiz; € 9,99; ISBN 9078088028.

Briefbus van Martijn Engelbrecht.

